

Kuharja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne ter stane po pošti prejemanja ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto . . . 15 K
10 K

Posamične številke stanejo 10 vin. V Gorici se prodaja „Soča“ v vseh tobakarnah.

„SOČA“ ima naslednje izredne priloge: Ob novem letu „Kazipot po Goriškem in Gradiščanskem“ in dvakrat v letu „Vozni red železnic, parnikov in poštinih zvez“. Na naročila brez doposlano naročnine se ne oziramo.

SOČA

»Vse za narod, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. J. Fabčič) tiska in ml.

„Austriaca“.

(Konec.)

Herman Bahr piše dalje:

»Cenzura, kakoršna je naša, je prava karikatura. Ali takšno karikaturu cenzure, ki izziva povsodi spore in zmešnjave, ki se roga zakonom, katera ozlovoljuje vsakogar proti vladajočim organom in ki jih izpostavlja javnemu zasmehu, imamo samo mi v Avstriji! — Ta je mogoča samo z avstrijskimi uradniki, ki ne spoštujejo zakona, ne spoštujejo ljudstva ter so brez pravnega čutstva in brez zavesti dolžnosti, služijo pa vedno le svoji samovolji in samovladi birokracije.«

»V Avstriji nima birokracija na sploh nobenega pojma o državi. Ona se je že davno odcepila od države ter postala samostojna. Ona se etablira proti državni oblasti ter dela na svojo roko polna ljubosumnosti, zavidnosti in nezaupanja nasproti državi. Vsaki avstrijski uradnik se poslužuje zakona samo v kolikor mu je potreba, da spravi državo v neprimerno. On je uverjen, da vsa njegova služba obstoji v tem, da se izogiba zakona. Edno glavnih del naše birokracije je to, zaključke parlamenta ali namere ministrov izročiti zasmehu ali onemogočiti jih na način, s katerim jih spromlja.

V vsem vlada vedno isti sistem: pokazati, da je povsem zmanj imeti za seboj pravico, ako se istočasno nima za seboj birokracije ter da je birokracija jedina moč v Avstriji. Kdor ima za seboj birokracijo, more ruvati proti dinastiji, prezirati zakon ter delovati proti ljudstvu; njemu se ne zgodi nič. Ako je birokracija proti njemu neprijateljska, mu ne more nobena oblast v Avstriji pripomoči do pravice.

Birokracija, sredstvo države, se je pri nas popolnoma izrodila. Mesto da bi služila državi, jo izrablja, sejoč razdor med državo in cerkev, med dinastijo in ljudstvo, med narodnostmi, da zadobi izključno gospodstvo nad vsemi in nad vsem.

Kdor ne pozna te birokracije v njeni ogromni brezvestnosti, hoteče za se vsa moč, brez vsakega moralnega čutstva, kdor ne pozna tega groteskega tirana, ki se osmeljuje vse odločiti, ker ostane vedno anonimen, ker se ga nikdar ne more prijeti, ker ga ne veže nič, niti pravno poimovanje niti čut dolžnosti niti domovinska ljubezen niti obzir do države niti strah pred ljudstvom, kdor ga ne pozna, ne bo mogel nikdar razumevati ničesar o vsem tem, kar se pri nas dogaja.

Pri nas se vsaki dan slavi triumf hof-rata nad Avstrijo ...

»Vsa modrost naše državne uprave obstoji v naznanjevanju raznih davkov in bremen ljudstva ter v istočasnem pozabljanju in zanemarjanju, da bi se kaj storilo, s čemur bi se to zlo odpravilo.« ...

Bahr je pač natanko proučil avstrijsko birokracijo. Vlada naj nakupi njegovo knjigo ter jo porazdeli med svoje aristokratske in tem jednake upravne uradnike!

Ceste v naši deželi v državnem proračunu.

V goratem delu dežele.

1. Zgradba ceste z Livka do državne meje. Državni prispevek k prevdarki okroglo 27500 K znaša 22.000 K. Prvi obrok v proračunu 1912. znaša 11.000 K. Pride še en tak obrok.
2. Vozna pot s slemenom do Volč. Prevdarka je 148.000 K. Prvi obrok državnega prispevka (118.400 K) 40.000 K.
3. Zgradba ceste ob levem bregu Soče med Tolminom in Kamnim ter za most pri Kamnem. Prevdarka je 500.000 K. Prvi obrok državnega prispevka (250.000 K) 25.000 K.
4. Poprava ceste z Idrskega na Livek do državne meje. Prevdarka je 40.000 K.

Prvi obrok državnega prispevka (32.000 K) 16.000 K.

5. Preložitev državne ceste med Trnovim in Srpenco. Prevdarka je 355.000 kron.

Sedmi obrok državnega prispevka 80.000 K.

Prvih šest znaša 204.000 K.

6. Prezidanje mosta čez Cerknico pri Cerknem, in sicer na skladovni cesti Zelin-Cerkno-deželna meja. Prevdarka je 18.000 K.

Državni prispevek znaša 3.500 K.

7. Vozna pot Kanal-Lig, oziroma Marjino Celje. Prevdarka je 65.000 K.

Prvi obrok državnega prispevka (39.000 K) 19.500 K.

8. Zvezna cesta med Marijinim Celjem in Britofom v Idrijski dolini ter Vendlolom in Debenjem. Prevdarka je 160.000 K.

Prvi obrok državnega prispevka (128.000 K) 16.000 K.

9. Cesta iz Srednjega do slemen. Prevdarka je 60.000 K.

Prvi obrok državnega prispevka (48.000 K) 24.000 K.

10. Cesta iz Čepovana čez Trebušo. Prevdarka je 160.000 K.

Prvi obrok državnega prispevka (96.000 K) 24.000 K.

11. Zgradba in poprava ceste Grgar-Ravnica. Prevdarka je 50.000 K.

Tretji obrok državnega prispevka (30.000 K) 5000 K.

12. Cesta iz Grgarja čez Bate, Banjšice in Kal v Avče. Prevdarka je 380.000 kron.

Četrti obrok državnega prispevka (266.000 K) 40.000 K.

13. Za zgradbo poti v Kotu. Prevdarka je 26.700 K.

Drugi obrok državnega prispevka (14.600 K) 6.000 K.

Med Sočo in Idrijo.

Zgradba cestne mreže ob meji med Sočo in Idrijo. Prevdarka je 600.000 K.

Štirinajsti obrok državnega prispevka (460.300 K) 36.000 K.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 Gorici v I. nadst. na desno.

Upravištvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadst. na levo v tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

Oglasi in poslanice se računijo po Petit-vrstah, če tiskano 1-krat 16 vin., 2-krat 14 vin., 3-krat 12 vin. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. Večje črke po prostoru. Reklame in spisi v uredniškem delu 30 vin. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

Na Krasu.

1. Dopolnilna dela pri cesti Potok-Podgrad (Sežana). Prevdarka je 8.276 K. Državni prispevek znaša 2.400 K.

2. Poprava obstoječih in zgradba novih cest, in sicer: Pliskovica-Berje-Gorjansko; s Krasa v Renče, iz Doberdoba v Zagaj. Skupnega prevdarka 403.000 K.

Prvi obrok državnega prispevka (241.800 K) 40.000 K.

V Brdih.

1. Zgradba ceste Biljana-Križ. Prevdarka 4.460 K.

Državni prispevek znaša 2.000 K.

2. Zgradba in preložitev cestne mreže v Brdih; južno od doline Reka in skupno s cesto v dolini Kožbanjščeka, Vedrijan-Gonjače. Prevdarka okoli 104.000 K.

Prvi obrok državnega prispevka (62.400 K) 15.600 K.

3. Zgradba ceste iz Dolenj čez Škrljevo, ki se zveže s cesto Vrhovlje-Kobalar. Prevdarka je 110.000 K.

Prvi obrok državnega prispevka (88.000 K) 29.000 K.

4. Zgradba ceste Dobrovo-Vipolže-Števerjan. Prevdarka 160.000 K.

Tretji obrok državnega prispevka (90.000 K) 25.000 K.

Goriško mesto.

Za tlakovanje ceste v Gosposki ulici je v proračunu znesek 8.000 K.

Za pot v Rožni dolini je v proračunu znesek 4.500 K.

DOPISI.

Iz ajdovskega okraja.

Rihemberg. — Po tolikem in tolikem času se vendar enkrat bližajo volitve v občinski zastop. Že sedem let se bliža, kar je to starašinstvo in vendar se dobi ke, ki bi še sedaj rad »gobčaril« kar naprej. Za volitve si prizadevata in si bosta še bolj pač najbolj naša stara prijatelja Štrančar in Brezavšček. Zadnji se postavi najbrž na stališče, da če ne vo-

Maksim Gorki.

FOMA GORDJEJEV.

Roman.

Prvo poglavje.

Pred blizo šestdesetimi leti, ko so pridobivali ob Volgi s pravilčno histrostjo milijone, je služil na neki barki bogatega kupca Sajeva mladenič z imenom Ignat Gordjejev za zajemalca vode.

Bil je korenjaške rasti, prijetnega lica, prebrisan in eden tistih, katerim se vedno in povsodi sreča smeje, ne zaradi njihove pridnosti in nadarjenosti, ampak bolj zategadelj, ker razpolagajo z neizmerno energijo in na poti k svojim smotrom ne razmišljajo, da, celo ne morejo razmišljati o sredstvih, ki si jih bodo izbrali; zavoljo tega ne poznajo zakona nad svojo voljo. Včasih govore vsi plahi o svoji vesti, včasih se resnično ubijajo v borbi z njo, — toda vest je le slabim dušam nepremagljiva sila; krepki jo kmalu premagajo in jo zaslužijo svojim željam, ker jim pravi že neko prirojeno čustvo, da bi jim pokvarila življenje, ako ji dajo svobodo in neodvisnost. Žrtvujejo ji dneve; a če se zgodi, da jim podjarmi duhove, se, dasi premagani, vendar nikdar ne čutijo potrlih, ter živijo prav tako zdravi in močni pod njeno oblastjo, kakor so živeli brez nje ...

S štiridesetimi leti je bil Ignat Gordjejev že sam lastnik treh parobrodov in desetih bark. Ob Volgi so ga cenili bogataša in bistroumnega moža; toda dobil je prilike »Razuzdanec«, ker njegovo življenje ni teklo ravno po premi strugi, kakor pri drugih, njemu podobnih ljudeh,

ampak venomer je prešerno vzkipevalo in se zaganjalo iz tira, daleč proč od dobička, njegovega glavnega cilja. Zdelo se je, da je troje Gordjejev, ali da bivajo takorekoč tri duše v Ignatovem telesu. Ena njih, najmočnejša, je bila le želja in kadar je Ignat živel po njenih poveljih, ni bil drugega nego človek, poln strastne neumorne delavnosti. Ta strast je gorela v njem noč in dan, vdajal se ji je popolnoma, grabil vsepovsodi stotine in tisoče rubljev, in vendar je bilo videti, da bi se nikdar ne nasitil bleska in žvenka denarjev. Hitel je po Volgi navzgor in navzdol ter polagal in krepil ob nji mreže, v katere je lovil zlato; nakupoval je žito po vaseh ter ga vozil v svojih barkah v Ribinsk; plenil je in goljufal, da včasih že sam ni zapazil; a včasih je le zapazil, in tedaj se je z neprikritim zmago slavljem smejal goljufanim in v svoji blazni lakomnosti je vznášal do poezije, le pri tem, da je porabljal toliko si v ti gonji za rublji, ni bil lakomen v navadnem pomenu besede, in včasih je kazal celo neko nerazumljivo, toda odkritosrčno brezbriznost do svojega imetja. Nekoč, ko je Volga plavila led, je stal na bregu in gledal, kako lomi led njegovo novo, petinštiridesetsežno barko, pritiskaje jo ob strmi breg; govoril je skozi zobe:

»Tako je prav ... le jo! ... žmi! davi! ... no, pa še enkrat! ... rrum!«

»Kako je, Ignat«, ga je vprašal kum Majakin, stopivši k njemu, »led ti stiska dobrih desetisoč iz mošnje, kaj ne?«

»Nič ne del! Pa jih pridobim drugje stotisoč ... a glej, kako dela Volga! A? Ta zna! Ona, matuška, ti premeša zemljo, kakor ti skuto z nožem ... glej, glej! To je zdaj moja »Bojarinja«. Le enkrat je bila še v vodi! ... No, ali praznujemo trizno za njo?«

Barka je šla v trske. Ignat in kum sta sedela v krčmi na bregu, pila vodko in gledala skozi okno, kako je neslo po reki led in ostanke »Bojarinje«.

»Ali ti je žal za njo?« je vprašal Majakin.

»Zakaj bi mi neki bilo? Volga dala — Volga vzela ... Saj mi ni odrgalo roke ...«

»A vendar ...«

»Kaj, vendar? Videl sem vsaj sam, kako se je vse to zgodilo ... naučil sem se zopet nečesa za bodočnost. A tedaj, ko mi je gorel »Volgar«, žal nisem bil navzoč. Kako je pač to lepo, če se v sredi nočne teme, na vodi, razpali takšna grmada! To ti je bil parnik, da je bilo kaj ...«

»Kakor bi ti tudi tistokrat ne bilo žal?«

»Za parnik? Za parnik ... je bilo škoda, zares ... A lost je vseeno bedarija. Kaj pomaga? Le plakaj; a že ne pogasijo ognja. Naj gorijo parniki ... in če zgori vse, kaj je meni za to! Duša bi se razgorela k delu in vse bi ... dvignilo iznova ... ni-li res?«

»I — da!« je rekel Majakin z nasmehom. »Krepke besede govoriš ... In kdor govori tako; ... če ga slečeš do golega, pa bo vseeno bogat ...«

Pri tem, da je imel Ignat tako filozofski prenašati izgubo tisočev, je vendar poznal vrednost vsake kopejke; tudi revežem je dajal le poredko in le tistim, ki so bili popolnoma nesposobni za delo. Če pa je prosil milostinje človek, ki je bil le količkan zdrav, je rekel Ignat s strogim glasom:

»Poberi se! Lahko bi še delal ... pojdi in pomagaj hlapcu, voziti gnoj, pa dobiš sedmišček ...«

(Dalje prih.)

limo Gobča in Drečeta, nam ne pomaga za zveličanje nič, tudi če zmolimo tri milijone očenašev, in pa da morajo oni zmagati če je tudi 150 hudičev!

Tako je učil in se izraževal pri zadnjih državnozb. volitvah. Kaj ne, kako plemenite in vzvišene nauke uči ta Janez! — Štrancar je pri istih volitvah dosegel še lepše uspehe; kakor znano, bil je radi žaljenja v volilni dvorani obsojen precej občutno — kar bo pa najbrže seveda po krivem.

Sicer pa naj agitirata in še toliko etikata okoli znanega hotela, ljudstvo bo že vedelo svojo.

Štrancarjevo gospodarstvo je znano. Ni dolgo tu, pa je že napravil preobilo stroškov in škode. Samo za načrt nove cerkve, ki je prav nič ni potreba, je dal nekemu nemškemu inženirju 7000 kron. Te krone pa so iz naših žepov. Sedaj je pri nakupu občinske hiše to je stare šole tudi napletel tako, da je morala občina za cel tisočak više plačati. Pa tudi še kaj drugega bo, kamor bo treba posvetiti. Glede kaplana pa tudi ni treba zgubljati besedi. Fant je mlad, drzen, zaljubljen, ki o življenju in politiki malo, malo ima. Po dolgem času je bil v vročini in suši vendar izvalil nekaj kilavih čukov, ki so v hoji in vsem vedenju res prav njemu podobni.

Tako občani: sebe in svoje imejte pred očmi in volite može, ki poznajo vaše stiske in težave in ki vam hočejo pomagati. Posebno letos se ne bo šaliti pri gospodarstvu.

Sprevideli ste že pri vseh volitvah, da so nas z vero samo plašili in da vera zaradi naprednjakov ni v nevarnosti; kajti veliko bolj verni so naprednjaki kakor klerikalci in kakor marsikateri njih poglavar. Ne vere, pa še manj našega gospodarstva ni zaupati njih rokam. Brez takih nenasitnih jerobov sami gospodarite s svojim uboštvo!

Iz bovškega okraja.

Z Bovškega. — Slavni c. kr. cestni upravi je naša državna cesta le deveta briga. Na mnogih krajih je še vedno tako ozka, da se vozniki boje srečati avtomobil.

V Suhem potoku, med Bovcem in Zagorju ni še mostu, dasi je tu ob vsakem deževju v nevarnosti voznik in popotnik. Klanci med Srpenico in Trnovim so tudi še na svojem starem mestu. **Imamo pač Gregorčiča za državnega poslanca!**

Skraini čas je, da se popravi tudi naša cesta. Zahtevamo, naj se takoj prične s popraviljem klancev med Trnovim in Srpenico, kajti dovolj je muke naših konj!

Država, ki ne pozabi nas terjati davkov, naj tudi ne pozabi na to, kar je nam dolžna.

Iz goriške okolice.

Iz Prvačine. — Neki oberčuk, po domače Ribič, je tožil 7 Sokolov, češ, da so ga dne 10. 9. t. l. napadli ter pobili mu glavo na dan čirkovskega izživanja. Danes 17. t. m. se je vršila v Gorici obravnava pred okrajno sodnijo in vseh sedem Sokolov je bilo oproščenih, kajti tožitelj Ribič ni imel ničesar, da bi tožencem kaj dokazal, dasi je nastavljal za pričjo nekega cerkovnika in mešetarja iz Šempaske fare Mariniča, naj priča proti tem »smrdljivim Sokolom in izvržkom človeštva«. Dan pred obravnavo je kričal Ribič pred svojo hišo: »Jutri pokaževa jaz in Marinič tem šmrkovcem.« Dobro šolo imaš, Ribič, to naj ti bode v poduk, da vsega kar te uči tvoj svak poštar, ni mogoče izvršiti in tebi kot bivšemu predsedniku Sokolske godbe ti bi bilo lahko znano, da Sokoli ne napadajo in ne pobijajo ter so sploh mirni fantje. Da te je godba izbacnila, to si sam zaslužil in najbolj zdravo je za te in tvoje otroke, da pustiš Sokole na miru!

Družba sv. Cirila in Metoda.

Za narodno šolo na Blanci so darovali sledeči gospodje: Fr. Sivec, c. kr. učitelj 5 K, dr. Karl Ozvald, c. kr. profesor 1 K, šol. svetnik A. Šantel 5 K, dr. Dinko Puc, odvetnik 10 K, Josip Rustja, svetnik 3 K, Davorin Cenčič iz Ozeljana 2 K, Fr. Hme-

lak iz Lokaveca 10 K, dr. Dragotin Treo, odvetnik 100 K. — Odbor izreka vsem gg. darovateljem najsrčnejšo zahvalo! Živeli posnemovalci!

Za Ciril-Metodovo družbo je dal nabiralnik v kavarni »Central« znesek K 16 70 v; g. P. Gruden je poslal 10 kuponov Tolstovrške slatine.

Revizija ljudskega štetja v Gorici.

Teden za vabljenje.

Okrajno glavarstvo v Gorici razpošilja vabila dan na dan.

Ta teden je določen za zaslivanje vablencev.

Vablenci hodijo pridno na glavarstvo. Apelujemo na vse, naj se odzovejo vabilu prav gotovo in kar najhitreje. Govorijo naj vsi slovenski vablenci in vabljenke po slovensko ter naj izjavijo odločno, da je njihov občevalni jezik slovenski.

Pripominjamo, da je zaslivanje na glavarstvu tajno ter nikdo ne izve, kaj je izpovedal vabljenec. Torej se ni treba nikogar bati!

Uradne ure na glavarstvu

za zaslivanje vablencev so dopoldne od 9.—12. ter popoldne od 4.—7. zvečer.

V nedeljo so uradne ure do popoldne.

Tako ima vsakdo čas, da se odzove vabilu ter stori, kar je kot Slovenec dolžan storiti!

Prost vpogled v vpisovalne pole

bo prihodnji teden, ko skončajo zaslivanje vablencev.

Takrat pa naj gre vsakdo na glavarstvo pogledat v pole, kdor le količkaj sumi, da bi se bila mogla zgoditi kaka prememba v poli, potem ko jo je on oddal.

Če je bil revizor v hiši pri kom pa ta ni bil vabljen na glavarstvo, naj gre pogledat; najbrže mu bo treba popraviti občevalni jezik!

Nihče ne ve še, kaj vse so počeli revizorji in kaj na magistratu!

Pozivljamo tudi druge, ki mislijo, da je vse v redu, naj gre ta in oni pogledat, kajti nihče ni bil varen pred velikim zrelom na magistratu, ki je letos žrlo Slovence!

Pezor! Prepričajte se, kako ste upisani. Glejte in pazite, da ste upisani za Slovence!

Ne bojte se magistrata!

Razne Slovence v predmestjih so napisali magistratovci za Lahe.

Kdor je vabljen, naj gre gotovo na glavarstvo pa naj brez skrbi izpove, da je Slovenec — slišal bo to samo vladni komisar in magistrat tega ne izve. Torej se ni bati nikomur, da ga bodo preganjali radi Slovenstva.

Popisovalne pole ima v rokah vlada in magistrat jih ne dobi več v svoje kremplje. Torej se ni bati, nobenega maščevanja od strani magistrata!

Sicer pa sodimo, da so naši slovenski kmetje in delavci v mestnem pomerju tako zavedni, da se ne bojijo nikogar ter rečejo jednemu ali drugemu v obraz s ponosom: mi smo Slovenci! Naš občevalni jezik je slovenski!

Kdor je vabljen, MORA na glavarstvo!

Sramota bi bila za Slovence in Slovenko, ki bi dobil ali dobila povabilo, pa bi se mu ne odzval, ne odzvala!

Sramota velika bi bila za takega Slovence in tako Slovenko, ker bi s tem pomagala Lahom do krivične moči, da bi še kruteje, še bolj živinsko delali s Slovenci v mestu kot doslej!

Nikdo naj ne posluša Lahov, ki hočejo preslepiti Slovence, da ni treba iti na glavarstvo. Lah dela zase, za svojo moč, v Gorici, če odsvetuje Slovincu iti na glavarstvo radi revizije ljudskega štetja, kamor je klican, in dela proti koristim Slovence!

Torej vsak vabljenec samozvestno na glavarstvo. Če bi ne šli, bi se to bridko maščevalo na njih in njihovih otrocih!

Sleparije.

Razkrite so že mnoge sleparije, katere so napravili Lah pri ljudskem štetju.

V neki hiši je 16 ljudi. Prišel je magistratov organ. Gospodar je dal vpisati vse za Slovence. In res so bili vsi upisani za Slovence, namreč v rubriko »občevalni jezik« je bilo zapisano pri gospodarju »slovenski«, za druge je napravil vejice, da je njihov občevalni jezik tudi slovenski.

Ali kaj se je potem zgodilo? Na magistratu so pustili gospodarja za Slovence, ali nastopne vejice glede občevalnega jezika pri ženi so prepisali tako, da so se skrile, z besedo »italijana«. In vsi nastopno vpisani so veljali za Lahe.

Na take in enake načine so sleparili! — Dotični je bil poklican na glavarstvo ter je laška sleparija uničena in omih 13 »Lahov« je upisanih zopet za Slovence!

Laške obljube.

Kakor čujemo, so Lah na nogah, da bi odvrnili kolikor mogoče Slovencev, da ne bi šli na glavarstvo radi revizije ljudskega štetja.

Hodijo okoli in obljubljajo jim meščanstvo, ako ostanejo Lah, kakor so upisani!

Mislimo pa, da ne bo nobenega Slovence, ki bi se dal pregovoriti ali celo podkupiti od Lahov! Vsak mora na glavarstvo, vsak naj govori resnico in vsak Slovenec naj tam prizna slovenščino za svoj občevalni jezik!

Domače vesti.

Novi okrajni glavar v Gorici. — Notranji minister je poveril namestništvu svetniku in sedanjemu voditelju sežanskega okr. glavarstva g. Antonu Rebeku vodstvo okrajnega glavarstva v Gorici in zastopstvo vlade v goriškem deželnem zboru.

Še predno je odšel grof Attems v Trst, se je že imenovalo ime Rebekovo; čulo se je, da utegne sežanski okrajni glavar priti v Gorico za naslednika Attems. Kakor hitro je odšel Attems, so pričele — intrige. V kombinaciji so prihajala razna imena: Ceschi, Lasciac, grof Thun, ali resni in odločujoči politički činitelji so bili odločno za Rebeka, kajti uvaževali so, da je okraj Goriške okolice ves slovenski ter da treba temu dejstvu primerne vladnega predstojnika v Gorici. Proti Rebekovemu imenovanju so se oglasili laški liberalci s Pajerjem na čelu in, čujte in strmite! — tudi njihovi zvesti zavezniki, slovenski klerikalci! Ti so bili proti Rebeku, dasi je g. Rebek priznalo odločno verskega mišljenja! Ali klerikalci mu ne morejo pozabiti, da ni hotel biti njihovo slepo orodje kot sežanski okrajni glavar, da ni hotel pomagati jim, spraviti v ječe kraške trljone, kar so srčno želeli; da ni hotel vreči jim v kremplje učitelja Štreklja ter da ni hotel, da bi ga pri volitvah izrabljali kakor bi hoteli. Pravičnost, katero ljubi, je odbila klerikalne naskoke; zato so se protivilo dohodu pravičnega in objektivnega okrajnega glavarja v Gorico. Nekaj strašnega, nekaj nezaslišanega! Prvič je bil v kombinaciji za glavarjevo mesto v Gorici tudi Slovenec: in proti Slovincu, ki je veren katoličan, proti domačinu, goriškemu rojaku, so se zvezali slovenski klerikalci z laškimi liberalci. Takemu možu so hoteli preprečiti mesto glavarja v Gorici! Ne pišemo k temu nobenega komentarja, rečemo le, da se je zopet pokazala stara resnica, da se klerikalci držijo stališča: »Naj vse hudič vzame, kar ni popolnoma z nami!«

Novi voditelj okr. glavarstva pride v Gorico v rad, kjer so urejene razmere. Ako se bo nadaljevalo v tem smislu, bo prav na vse strani in ustreženo bo tudi tistim, ki so s svojo besedo zmagali, da so poslali g. Rebeka v Gorico.

Dosedanje poslovanje g. Rebeka jantči za to, da bo v Gorici kos svoji sicer ne lahki nalogi.

Imenovanja in odlikovanja. — Okrajni glavar pri namestništvu v Trstu Filip baron Reinlein pl. Marienburg je imenovan ad personam namestniškim svetnikom; vodja okr. glavarstva v Pazinu, namestniški svetnik Ivan Šorli je dobil red železne krone tretjega reda in okr. glavar pri namestništvu v Trstu Hugo pl. Henriquez je dobil naslov in značaj namestniškega svetnika.

Zveza kraških županov je imela dne 15. t. m. v Štanjelu sejo ob povoljni udeležbi. Bavili so se v seli tudi z gradbo

železniške proge na Divačo-Pulj, ki bi bila Krasu v veliko korist.

Najemninska davščina v Gorici. — Goriški mestni svet je imel sinoči sejo, v kateri je poročal Thedrez o najemninski davščini, katero je že dovolil deželni zbor v delno kritje mestnih potreb. Davščine bo od 201—300 K najemnine 2%, nad 300 K najemnine pa 5%. Navzočih je bilo 18 mestnih svetnikov. Debata je bila živahna; za davščino jih je glasovalo 15, 3 proti. Če zadobi davščina potrebno potrjenje, stopi v veljavo z novim letom 1912. — Sredi neznosne draginje v Gorici še najemninska davščina! Srednji sloji, ki trpijo radi draginje kot nižji, bodo najbolj občutili to davščino. Vsi prizadeti bi se morali upreti, da se prepreči uvedba takega novega občutnega davka za meščanstvo v Gorici!

Brocksov komet. — Poročali smo, da so videli z Livade nad Št. Ferjanom lepo zvezdo-repatico. To je Brocksov komet, ki ga je odkril astronom Brocks dne 20. julija na zvezdarni v Ginevi; imenuje se tudi »1911. c«, ker je tretji komet, ki so ga letos odkrili. Pred nekaj časom se ga je opazilo po solnčnemu zahodu. Zdaj zahaja okoli 7. ure; v kratkem pa zaide že ob 5¹/₄, zato ga bo mogoče sedaj še lepše videti. Oddaljen je od zemlje okoli 70 milijonov kilometrov.

Nemško politično društvo v Gorici. — Nemci v Gorici so si ustanovili svoj »Deutsch-politischer Verein«. Namestništvo je pravila že potrdilo.

Zakaj je navdušen ves italijanski klerikalizem pod pokroviteljstvom papeža samega za vojno v Tripolisu? — Berolinska »Kreuzzeitung« razlaga cerkvene simpatije za vojno tako, da postanejo takoj razumljive. Napad na Tripolitanijo se namreč vrši v prvi vrsti v interesu Vatikana samega. V Tripolisu imajo Italijani svoj denarni zavod »Banco di Roma«, ki se je pritoževal, da ovirajo Turki njegove kupčije. Vsekakor so morali biti profitarški interesi italijanske banke veliki, da je iz njih izšel neposredni povod sedanje vojne. Omenjeni nemški list pa javlja, da je glavni del kapitala te banke, ki znaša 150 milijonov lir, last — Vatikana in katoliških kongregacij. Vodja banke Pacelli pa je haje papežev zaupnik.

Kadar gre za profit, takrat pozabijo tudi v Vatikanu na nebeško kraljestvo, kjer ne poznajo bogastva in revščine in kamor pride bogatin teže kakor vrv skozi šivankino uho.

Občinske volitve v Rihembergu prično 24. t. m. ter bodo trajale do 27. t. m.

Po stopnicah je padel in se ubil 54 letni Josip Rijavec v Št. Andrežu. Zlomil si je pri padcu tlak ter ostal mrtev.

Stanovanjska draginja in vlada. — Kakor znano, se je začela tudi vlada zanimati za stanovanjsko draginjo. Ustanovila je fond za preskrbovanje stanovanj. Po tozadevnem zakonu daja država za drugi ali občini na razpolago posojila proti hipoteki. Ker pa je določena svota le mala, je v zakonu še druga določba, po kateri more država vsprejemati garancije za posojila, ki jih je zadruga ali občina drugje najela. Ta posojila oziroma garancija države znaša lahko do 90% skupne vrednosti. To je zelo važno, ker le tako bodo mogle dosežati svoj namen. Ideja je torej lepa, ali ni lahko izvedljiva.

Swota, ki jo daja država na razpolago, je premala — za prvo leto 1,500.000 K, ki ima v desetih letih narasti do svote 25 milijonov — zato je stavil poljski poslanec Gros, ki se je jako ugloobil v to vprašanje, nov pameten predlog, ki pride v debati v razpravo in po katerem naj bi bila večja sredstva na razpolago.

Ker se je vlada začela bolj zanimati za to vprašanje, posveča pažnjo tudi stanovanjskim zadrugam. Izdala je posebno knjižico z navodili, kako je postopati za drugam, da dobe posojila. Vlada je izdelala tudi uzorna pravila. Eventuelne, lokalnim razmeram potrebne spremembe treba je še izvršiti.

Izpred sodnije. — Danes dopoldne je stal pred okrajno sodnijo v Gorici Luigi Fantuzzi, ki je meseca avgusta letos na sodišču v Gorici streljal na odvetniškega kandidata dr. Battigija. Po daljšem razpravljanju se je izrekel sodni dvor za nekompetentnega, kajti iz pričevanja dr. Battigija se da sklepati na poskušeni umor, ki spada pred poroto.

Pršut rad je neki N. Drašček v Gorici. V Pokopališčni ulici št. 29. je vzel pršut kavarnarju iz kuhinje, ko je imel ta opravilo v sobi, ter izginil. Policija je Draščeka aretirala, še predno se je lotil pršuta.

Drag prijatelj. — Neki Viktor Zabadaj iz Gorice je šel obiskat v Štorenc pri Meši A. Šiligoja. Zvečer je spal pri njem. Zjutraj je odšel iz Šiligojeve konstatairal, da je šla tudi denarnica s 26 K. Šel je v Gorico iskat prijatelja; ker ga pa ni dobil, je šel naznanit na policijo, kaj se mu je zgodilo v nedeljo.

Javni ples. — V nedeljo, dne 22. t. m. priredijo dornberški fantje javni ples v prostorih g. Karla Kerševanija. Svira voljaška godba.

Trgovsko-obrtna in gospodarska vesti.

Tolminsko sadjarsko društvo bo imelo dne 22. t. m. po veliki maši svoj občni zbor v dvorani pri Modrijanu.

Istotam bo razstavljeno več kmetijskih strojev, ki so na prodaj. K obilni udeležbi vabi odbor.

Trgovski koledar za leto 1912 je izšel, ter ima razno, bogato vsebino. Letošnji koledar se odlikuje po obširni in izborni vsebini tako, da je vreden sovrstnik dosedaj izišlih koledarjev društva »Merkur«, oziroma je še boljši ter veliko praktičnejši od prejšnjih. Koledar prav toplo priporočamo občinstvu, posebno pa slovenskemu trgovstvu. Koledar je uradil gosp. dr. Marn. Cena mu je s poštnino vred 1 K 20 vin.

Politični pregled.

Poslanska zbornica. — V seji 17. t. m. se je vršilo prvo čitanje predlogov, ki stremijo za izboljšanjem položaja državnih uslužbencev. Vsled zahteve Šusteršičevega kluba se je moralo vršiti prvo branje teh predlogov, ki pa je bilo zelo kratko. Predlagatelji so se namreč vsi odrekli besedi in ravno tako tudi vsi ostali govorniki, govorila sta edino le generalna govornika.

Razpravljal o stvari je edino posl. dr. Šusteršič kot kontragovornik in je v precej ostrih besedah označil stališče svojega kluba proti predloženim predlogom.

Šusteršič je omenjal plače državnih uslužbencev, rekoč, da so znašale leta 1894 K 222.923.000, deset let pozneje pa že K 392.726.000; lani K 562.328.000, letos 586.611.000; uradniške pokojnine znašajo 120 milijonov. Šusteršič hoče manj uradnikov pa boljše plače. Omenjal je nižje kategorije, ki trpijo vsled draginje; tem naj se pomaga v prvi vrsti. On je proti temu, da hoče vlada porabiti za zvišanje uradniških plač najpopularnejše davke.

O uradništvu in k predlogi za zvišanje plač je govoril dr. Šusteršič še takole:

Velika hiba vladnega načrta pa je, da izključuje razne vrste v državnih podjetjih zaposlenih delavcev in uslužbencev najnižje kategorije, ki res stradajo in so v prvi vrsti opravičeni, da se jim zvišajo plače. Vladna predloga ne pozna prožnih delavcev pri državnih železnicah; izključeni so gozdni, rudniški, salinski, tobačni in cestni delavci, pozabljeni so pomožni slugi. Na drugi strani pa se vlada ozira celo na uradnike šestega razreda.

Na ta način se ne sme reševati to vprašanje, ako hočemo res istim pomagati, ki najhujše čutijo draginjo. Mi bi sploh ne ugovarjali potrebnemu zvišanju uradniških plač, ko bi državna uprava od tega imela količjak koristi. Državna uprava pa je še slabša, nego je bila. Nekateri uradi osobito pri osrednji vladni so prenapolnjeni. Od leta 1894, torej v šestnajstih letih, se je število državnih uradnikov pomnožilo kar za 50 odstotkov. Imamo mnogo vestnih in marljivih uradnikov, so pa tudi taki, ki tratijo čas in ne vrše svojih dolžnosti. Ali ni smešno, da se je n. pr. petnajst uradnikov bavilo v vprašanju, ali naj žena vratarjeva snaži v nekem uradu ali naj se nastavi posebna ženska. Izvoljena je pač že komisija, ki naj se peča z reformo državne uprave; tudi stroški za to komisijo so že v državnem proračunu, toda na reformo državne uprave bomo še dolgo čakali. Ta komisija je sploh odveč. Vsak načelnik svojega urada mora dobro vedeti, kako naj se boljše izrabi čas. V prvi vrsti je potrebna decentralizacija državne uprave in pa število državnih

uslužbencev se mora sčasom znižati. Manj uradnikov, pa boljše plače! Dajmo uradnikom, kar je najpotrebnejše, to je službena pragmatika in časovni avanzma. Potem bodo uradniki zadovoljnejši in njihovo delo bode uspešnejše. Zato moramo obsojati način, kako dandanes nekateri državni uradniki kršijo disciplino. To je že prava anarhija v državni upravi, ki državo tira do potoma. Ako bi zasebni podjetniki tako gospodarili, pridejo vsi na kant.

Ko je državni zbor dovolil 6 milijonov za povzdigo živinoreje, in sicer le do leta 1917., kričali so mnogi vsevprek: »Glejte, koliko požro naši agrarci! In vendar je in ostane naš kmet največji revež, ki najbolj čuti draginjo. Ko pa gre za stalno zvišanje uradniških plač najmanj za 50 milijonov, pa naj bi molčali!

V pokritje teh stroškov pa vlada porabi najpopularnejše davke. Za zvišanje osebnih dohodarin bodo skoraj gotovo glasovale vse stranke. S čim pa bo vlada pokrila stroške socialnega zavarovanja in druge nujne izdatke? Kako hoče vlada deželam odkazati večje dohodke, ako že sedaj izrabi vse popularne davke? Ti davki naj bi bili priprava zatovore nepopularnih davkov, kakor je n. pr. žganjarina, proti kateri socialni demokratje pretež obstrukcijo. Vlada bi morala izdelati in predložiti celoten finančni program s katerim bi mogli po potrebi nižjim uradnikom zvišati plače, zvišati pa tudi državne podpore deželam in zagotoviti pokritje za razne nujne državne in ljudske potrebsčine.

Mi torej zahtevamo celoten finančni program. Plače naj se zvišajo uradnikom nižjih razredov, pomožnim slugam in vsem delavcem v državnih podjetjih. Vladi pa se naroča, naj hitro izvrši reformo državne uprave in s to reformo tudi predloži definitivno regulacijo uradniških plač.

Po prvem branju predlog o izboljšanju položaja državnih uslužbencev je prišla na vrsto v državnem zboru predloga o reformi poslovnika. Takoj ko so se vpisali posamezni poslanci v seznam govornikov, se je razprava o tej točki dnevnega reda prekinila, da se je nadaljevala debata o nujnem predlogu poslanca Dulibiča o dalmatinskih železnicah.

Zelo važna v tej zadevi je bila izjava voditelja železniškega ministerstva, dr. Röllla, ki pa glede proge, kolikor jo pripada na Hrvatsko, ni popolnoma zadovoljila dalmatinskih poslancev, ki trdijo, da vladna izjava ni bila dovolj precizna. Za slovenske pokrajine pa je ta izjava toliko pomembnejša, ker je po njej gotova stvar, da se bo železnica Novomesto-Metlika-Kranjska deželna meja začela graditi že prihodnj. spomlad.

V tej seji je parlament doživel veliko senzacijo. Italijanski poslanci so stavili predlog, da naj pride predloga o italijanski juridični fakulteti na dnevni red po končanem prvem čitanju predloge o reformi zborničnega poslovnika, torej še ta teden.

Glasovanje o italijanskem predlogu je velikega političnega pomena, ker je pokazalo, s kako večino razpolaga baron Gautsch v zbornici. Italijanski predlog je namreč obveljal s 154 glasovi proti 109 glasovom. Proti so glasovali kot zvesti pristaši vlade Poljaki, nemški nacionalci, katerim so se pridružili iz načelnih ozirov tudi krščanski socialci. Prvič se je tu tudi pokazalo, da se tudi bar. Gautschu ni posrečilo zagotoviti si trdne večine v parlamentu. Jasno se je tudi pokazalo, da so prazne trditve o prijateljstvu obeh kulturnih narodov, Italijanov in Nemcev, kajti Nemci so ob tej priliki pustili Italijane popolnoma na cedilu. **Rešili so jih edino le Jugoslovani, katerih glasovi so odločevali pri glasovanju.**

Poslanci dr. Gregorin, dr. Rybař, dr. Leginja, Mandič in Spinčič se z ozirom na posebne krajevne razmere niso udeležili glasovanja.

Italijani so se zgražali nad dosedanjimi svojimi nemškimi prijatelji in so poslali Slovanom deputacijo, da jim izreče njihovo zahvalo. Zelo ogorčeni so bili Italijani nad Rumuni, ki so sicer združeni v skupnem klubu »Unio latină«, pa so se brez izjeme odtegnili od glasovanja in sicer, kakor se zatrjuje z ene strani, vsled pritiska vlade, z druge pa na željo krščanskih socialcev, od katerih so popolnoma odvisni.

Med došlimi ulogami se nahaja proračunski provizorij za leto 1911, s katerim se vlado pooblašča, da preskrbi s kreditno operacijo in dokler posojilo ni oddano s tekočim dolgom 78 milijonov kron, ki jih je delegacija minulo leto dovolila za vojsko in mornarico.

Dalje se finančnega ministra pooblašča, da najme posojilo v znesku 13.586.780 K in sicer 25.384.780 K za delno odplačevanje splošnega državnega dolga in 109.200.000 K za gradnjo in nabavo prometnih sredstev pri železnicah.

Seja včeraj.

Minister notranjih zadev grof Wickenburg je izjavil, da poteče z 31. decembrom t. l. sedanji provizorični poslovnik, ki je v polni meri spolnil v njega stavljena pričakovanja. Zato se vlada nada, da zbornica s sprejetjem novega poslovnika poskrbi tudi za bodoče, da bo možno nemoteno delo parlamenta, kar je v prvi vrsti v interesu avstrijskega parlamentarizma. Konečno je minister notranjih zadev izjavil, da vlada s svojo predlogo ne namerava drugega nego to, da zbornici pripravi material, ki naj bi služil v podlago daljnim posvetovanjem.

Potem, ko je govorilo več govornikov k poslovnemu redu, je zbornica nadaljevala razpravo o nujnem predlogu tičočem se dalmatinskih železnic. Prihodnja seja danes.

Predlog za obdačenje vladarske hiše in častnikov. — V seji državnega zbora 18. t. m. je stavil poslanec Seidel predlog, da se obdači tudi člane vladarske hiše in častnike.

Mornariški odsek. — 18. t. m. se je sestel tudi odsek za pomorsko ribarstvo in plovbo, kateremu je predsedoval poslanec Dulibič. Odsek je sklenil pozvati vlado, da nemudoma izdela zakon za pomorsko ribarstvo in osnuje nov pomorski plovni red.

Proti draginji. — Notranje ministerstvo je izdalo na vse deželne vlade odlok, v katerem kaže na potrebo, da pomagajo vladi proti draginji vse avtonomne oblasti.

Zganeta naj se tudi goriški magistrat in mestni svet!

Gosposka zbornica bo imela sejo v soboto 21. t. m. Na dnevnem redu je prvo čitanje vladnih predlog o rabi razumnoževalnih aparatov, o zvišanju rubežni prostih dohodkov ter zakon o epidemijah.

Novi dalmatinski namestnik. — Grof M. Attems je imenovan za namestnika v Dalmaciji. Prestolonaslednik mu je brzojavno čestital, izražajoč nado, da bo namestnikovo delovanje v korist dežele, katera je njemu tako pri srcu.

Občinske volitve v Belgiji. — Dne 15. oktobra so se vršile po vsej Belgiji občinske volitve, ki so velikega pomena za nadaljnji razvoj Belgije. Volilni boj se je vršil v znamenju novega klerikalnega šolskega zakona. Klerikalni kabinet je namreč zahteval, da morajo oblasti na svoje stroške vzdrževati tudi belgijske samostanske in druge privatne strogo klerikalne ljudske šole. Vsa belgijska javnost se je uprla proti temu. Pri občinskih volitvah so se liberalci, radikalci in socialni demokrati združili in šli skupno v boj proti klerikalcem. Uspeh je bil naravnost kolesalen. Koalicijska lista je zmagała v vseh večjih mestih. Propadel je tudi oče klerikalnega šolskega zakona Schollaert in sicer v Löwen. Klerikalci so se obdržali le v manjših flandrijskih mestih. Splošno se domneva, da bo izid sedanjih občinskih volitev vplival zelo tudi na državnozbornske volitve, ki se vrše prihodnje leto.

Revolucija v južnokitajskih pokrajinah. — V Hankavu so izdali revolucionarni proklamacijo, da imajo revolucionarni prizanašati vsem, ki se podvržejo revolucionarni vladi. Revolucijo so zbudili inteligentni Kitajci, ki so študirali v Evropi in Ameriki ter želijo svoji domovini procvita in napredka. Cela provinca Kwang Si se je pridružila ustašem. Vršijo se boji med vladnimi četami in ustaši. — Japonska vlada je odredila mobilizacijo mornarice v varstvo japonskih interesov na Kitajskem, Nemčija pa je izkrcala v Hankavu s treh svojih bojnih ladij nad 400 mož, češ, da so tujei ogroženi, dasi se ni zgodilo nobenemu nič in so prav revolucionarji prijazni tujcem, kakor zatrjujejo. Vendar bežijo tujci trumoma iz raznih kitajskih mest. — V Pekingu vlada velika

panika. Cene živilom so poskočile. — Revolucionarji hočejo napraviti popolnoma moderno republiko, ki bi uvedla tudi popolno enakopravnost med mošči in ženskami.

Vojna med Turčijo in Italijo.

Kolera v Tripolisu.

Iz Pariza: V Tripolisu dela kolera novomenovanim italijanskim oblastnjam velike preglavice. Komaj dva dni, odkar so se izkrcale italijanske čete, so konstatairali že 28 slučajev, med temi 15 s smrtnim izidom. Iz Malte poročajo, da je tam vpeljan petdnevni kontumiac za potnike iz Tripolisa.

Razna poročila.

Turški listi poročajo, da Arabci v Bengasiju pridno podpirajo turške čete. — Vešči o porazih Turkov na kopnem in suhem širi baje mladoturški odbor v Solunu. Turška vlada bo ostro kaznovala razširjevalce takih vesti. Turški ministerski svet se je izrekel odločno za nadaljevanje vojne, dokler Italija ne prične pogajanj na podlagi stališča Turčije. — **Turki nameravajo baje naskok na Tripolis.** Italijani gradijo utrdbe in okope.

Lahi nameravajo novo akcijo.

Admiral Aubry, vrhovni poveljnik laškega brodograja, je čisto natihoma došel v Rim. Sodi se, da se bo posvetoval z vlado glede na eventualno demonstracijo laškega brodograja v tistih turških pristaniščih, koder bi znali izbruhniti protilaški izgrede.

Italijani že pričeli s svojo novo akcijo v južni Albaniji in Eplru!

»Times« poročajo iz Carigrada, da se uradno potrjuje, da so 3 laški torpedolovci se pojavili pred Mytilene. En torpedolovec se je podal v pristanišče.

S Krfa se poroča: Ena laška bojna ladja je bombardirala pristanišče Rešadije na epirski obali.

Počasna laška mobilizacija.

Vojaški krogi se čudijo, ker je Italija tako počasi mobilizirala. Prvotno so nameravali poslati v Tripolis zgolj vojaške iz južne Italije, a pod orožje pozvani rezervisti se niso odzvali pozivu. Hitro so morali zato mobilizirati zbere v severni Italiji. Tako sta pretekla dva tedna, predno so Lah zbrali ekpedicijo. V Tripolis so pa poslali le del mobiliziranih vojakov, zato so danes severni armadni zbori močnejši, kakor so bili pred mobilizacijo. Pomnožili so za vsak slučaj tudi posadke po trdnjavah in po utrdbah v gorah poslali več streljiva.

Današnja poročila.

Italijani korakajo v notranjost Tripolitaniije, in sicer proti gorovju Gibel. — Zasedli so kraj Homs. — Turški vojaki se udajajo italijanskim predstrašam dan na dan. Pravijo, da Turki nimajo živeža. — Italijani so razdelili med Arabce 4500 vreč moka. — V Tripolis je bil prišel neki turški zdravnik k Italijanom prosit zdravil. Dognalo se je, da je bil oni »zdravnik« vohun. — Poveljništvo turške armade za Tripolisom je prevzel baje Enver beg. — Italijansko brodograje križari baje pri Rodu.

Razne vesti.

Župa v Jeksanah v Istri, g. Jakob Valentič, je dobil srebrni križec za zasluge s krono.

Mlad ubijalec. — V Rumi so se skregali dečki, gredeč iz šole. 9 letni Štefan Nagl in 11 letni N. Kun sta se sprla in stepla. Kun je na to šel domov, vzel srp in šel klicat Nagla. Ta je prišel. Prišel je ravs in kavš in deček Kun je ranil dečka Nagla s srpom tako, da je ta drugi dan umrl.

Ruskega kneza Trubeckega je v Novočerkaski ustrelil neki njegov sorodnik, Knez, ki je bil član ruske dume, je umrl.

Ulom v železniško postajo. — V postajo užne železnice Celovec-Lend je vložil ponoči neznan vlomilec. Denarja pa ni dobil nič, samo vozne listke, katere je iz jeze razmetal po tleh.

(Dalje na četrti strani.)

Nemiri radi draginje. — V Prosnici na Moravskem so nastali radi draginje veliki nemiri. Kmetje in prodajalci na trgu so bili zopet zvišali cene pri živilih, zlasti pri krompirju.

Neka mestna žena se je bila sprla z neko kmetico radi draginje ter jo je oklofotala. Okoli 1500 moških in žensk je šlo pred magistrat zahtevati, naj takoj spustijo ono meščanko, katero so bili aretirali. Prišla je policija in žandarmerija. Ko je nastal mir, je bila ona meščanka izpuščena iz zapora.

Upor v kaznilnici. — V kaznilnici v Potosi v Rumuniji so se uprli kaznenci. Ugrabili so tri vojake na straži ter jih niso hoteli izpustiti, dokler bi jim ravnatelj ne obljubil izpolniti njihovih nanj stavljenih zahtev. Ker je ravnatelj odklonil vsako obljubo, so uničili vse mobilije in ubili one tri vojake.

Poklicali so na pomoč vojaštvo. Osemnajst kaznencev je bilo usmrčenih, 63 pa je težko ranjenih.

Zgodnji mrav v Severni Ameriki. — V severoamerikanskih pokrajinah Novjork in Novijersey je pritisnil zadnje dni ne navadno hud mrav. Posebno je sadno drevo, pa tudi rastline v vrtovih so skoroda vse uničene. Najbolj so trpeli tobačni nasedi. Druga leta se je pojavil prvi hujši mrav še le koncem oktobra, a letos je pritisnil že mesec poprej.

Oče, sin in vnuk. — Na severu Berolina v ulici Swinemünde so se nedavno enega in istega dne poročili člani neke rodbine, oče, sin in vnuk. Ti trije ženini so vzeli tudi tri žene iz ene in iste rodbine. Oče je vzel 55-letno vdovo, ki se je sedaj omožila že četrtič, sin in vnuk sta se pa poročila z obema hčerama te vdove. Najstarejši soprog je star 66 let, najmlajši 21, sestre 24 in 18 let.

Ženo ubil na ženino prošnjo. — V Mali Kabi na Ogrskem je bila žena nekega krojača radi tatvine obsojena v triletno ječo. Obupana je prosila svojega moža, da naj jo usmrti. Mož je ustregel ženi in jo usmrtil. Morilca so zaprli.

Kapitan Lloydovega parnika »Gorizia« izgubil v morju. — Ko je plul ta parnik iz Aleksandrije v Trst, so videli neko jutro, da ni kapitana nikjer. Iskali so in iskali, slednjič so morali skleniti, da je ponesrečil. Najbrže je ponoči stopil iz svoje kabine in ker je bilo morje jako nemirno, je padel z ladje v morje, ne da bi bil mogel kdo videti njegov padec ter mu priiskočiti na pomoč.

Kapitan se piše H. Starčič, rojen leta 1866.

Potres v južni Italiji. — Vas Machia je vsled potresa popolnoma razdejana. V Garianoli se je podrla cerkev; ubitih je več oseb. Potres je bil 17. t. m.

Ustrelil se je v Dobrzanu, kakor poročajo iz Plzna, dragonski major Hugo Heim.

Proces proti sleparskima bankirjema. — V Moskvi se je začel proces zaradi goljufije proti ravnateljema velike moskovske banke. Obdolženca sta namreč v družbi s tretjim ravnateljem banke, ki je med tem umrl, uporabljala denar banke za svoje kupčije. Ponesrečene kupčije sta zvalila na račun banke, s posrečenimi kupčijami pa sta se sama okoristila. Na ta način sta ogoljufala banko v teku tega leta za več kakor milijon rubljev.

Štrajk na Kastavskem učiteljskem. — Iz Kastva poročajo, da se je iz tamošnjega učiteljskega izbrislalo nad 60 učiteljskihnikov in da jih je ostalo upisanih samo 5 do 6. Razlogi temu so nezadovoljstvo s sedežem zavoda v Kastvu in z načinom, kako se je proti njim vedlo kastavsko meščanstvo, izlasti v zadnjem času, ko je nastal razpor radi sedeža učiteljskega, ki še ni rešen. — Profesorji so baje solidarni z dijaki.

Kongres avstrijskih mest se otvori 20. oktobra. Na programu je tudi vprašanje glede draginje in konkretni predlogi, kako jo ublažiti.

Stoletni ljudje v Evropi. — Statistični oddelček državnega zdravstvenega urada v Nemčiji je izdal pregled o stoletnih ljudeh v Evropi, v katerem najda do zaključka, da jih je na jugu veliko več kakor na severu. Tako odpade v Bulgariji že na 100 prebivalcev po en stoletni človek, medtem ko v Nemčiji šele na en milijon. V Nemčiji je zdaj samo 76 sto let starih ljudi, v nerazmerno manjši Bulgariji pa 3883. V Rumuniji je 1074, v Sr-

biji 573, v Španiji 410, na Francoskem 213, v Italiji 197, v Avstro-Ogrski 113, na Angleskem in Škotskem 92, v Rusiji 89, na Norveškem 23, na Švedskem 10, v Belgiji 5, na Danskem 2 sto let stara človeka. V Svici ni nobenega sto let starega človeka.

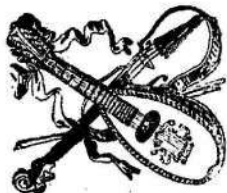
Mali oglasi.

Najmanjši pristojbina stane 60 vin. Ako je oglaš obsežnejši se računa za vsako besedo 3 vin. Najpripravnejše inseriranje za trgovce in obrtnike. Koliko je manjših trgovcev in obrtnikov v Gorici, katerih na očeh (in celo v mestu) nihče ne pozna, ker nikjer ne inserirajo. Škoda ni majhna.

Išče se mesečno sobo brez opreme če mogoče v bližini Corsa Frana Josipa. — Pojasnila daje naše vpravnništvo.

Kleparskega pomočnika sprejme takoj trgovina v Gorici. — Naslov povz. vpravnništvo.

Priporočila se prva in najstarejša slovenska brivnica Frana Novaka v Gorici. Gosposka ulica št. 1 (nasproti Monta). Prodaja in izdeluje vsa lasničarska dela. — Postrežba natančna in strogo čista.



Pouk na klavirju, na mandolinu in goslih daje gospa Via Rafut št. 65, I.

udlikovana pekarija in sladčičarna

Karol Draščik

v Gorici na Koru v (lastni hiši)

zvršuje naročila vsakovrstnega tudi najfinjšega peciva, torte, kolače za birnancce in poroke, odlikovane velikonočne pince itd.

Prodaja različna fina vina in likerje na drobno ali v originalnih butelkah. Priporočila se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po ječo zmernih cenah.

Pozor! Ponujalo se vam bo mnogo ni vrednih ponarejanj.

Zahteva naj se izrečno Globin iz lovarne Fritz Schulz ml. akc. dr.

Waldperle

brez alkohola

Edini izdelovatelj: **Mertiz Löw, Brünn-Hansowitz.**

napravljen iz izbranih gozdnih sokov kojim je pridjana velika množina sladkorja. S soda vodo, mineralno vodo, ali studenčnico se lahko napravi izborno osvežujočo pijačo. — Postavno zavarovano. — Zdravniško priporočeno.

Bogata zaloga železa, pločevine, jekla, žebeljev, vijakov, vsakovrstnega kovanja za pohištvo in stavbe, vsakovrstnega orodja za kovače, ključavničarje, mizarje itd. — Straniščne naprave in vpeljave. — Strešna okna, - - strešne lepenke, - - traverse, cement, svin- - čene in železne - - cevi. - -

Tvrdba Konjedic & Zajec

trgovina z železjem v Gorici
v hiši »Goriške ljudske posojilnice« (prej »Krojaška zadruga«).

Pumpe, -
žice in žične ograje.
Razno kmetijsko o-
rodje. Velika izb. kuhinjske
in hišne oprave kakor: pečij, šte-
- - dilnikov itd. itd. - -

POSTREŽBA TOČNA IN DOMAČA. -
Cene konkurenčne. - -

Prišimo, zahtevajte listke naše kontrolne blagajne. -

Spreten uradnik

se išče za večje tovarniško podjetje: Kristjan, 22—28 let star, ne- oženjen, popolnoma zmožen slovenskega in nemškega jezika. Obča in trgovska izobrazba. Ponudbe pod: A. B. na upravo tega lista.

Dolenjski krompir

izvrsne kakovosti, prodaja v vsaki množini in po zmerni ceni.

C. SICHERLE & Co, Gorica
Gledališka ulica 20.

Naznanilo.

Usojam si uljudno naznaniti slav. občinstvu, da sem otvoril

ново mesnico

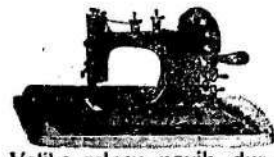
v ulici Treh kraljev (Via Tre Re) št. 16 pri kavarni »Dogana«.

Zagotavljam solidno postrežbo in blago prve vrste. Na željo gosp. odjemalcev se pošilja meso tudi na dom.

V mesnici imam vedno veliko izb. razne divjačine in domače, izvrstno pitane perutnine.

Za mnogobrojen obisk se toplo priporočam

Andrej Frandolič,
mesar.



Velike zaloge novih dvokoles, šivalnih in kmetijskih strojev, orkestrionov, gramofonov, vsakovrstnih plošč itd. V zalozah imam veliko vseh gori navedenih tudi že rabljenih strojev prav po ceni na izbero pri

Batjel-u

Gorica

Stolna ulica 2-4.

Mehanična delavnica.
Prodaja tudi na obroke.

Ceniki poštnine prosti.

Zaloga in zastopstvo lahkih švicarskih motorjev (Motosacoche) na navadnem kolesu. Kupuje se stara dvokolesa, šiv. stroje, gramofone, orkestrijone itd.



Gorica - ulica Morelli št. 12 - Gorica.

Vsakovrstni sodi

škafi za pranje, navadni škafi, brente za vino, leseni čepi in navadni zamaški, asbestovi žvepleni kosi, lesene pipe, filtri, asbest, masa za filtriranje se dobi

v zalogi vsakovrstnih kletnih predmetov

E. Bregant

Gorica - ulica Morelli št. 12 - Gorica

Anton Potatzky v Gorici.

naslednik Jos. Terpin.

na aradi Kanteleja.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najceneje kupovališče kirurškega in drugega blaga ter tkanin, preje in oltij.

POTREBŠČINE

za pisarnice, kadilce in papotnike

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE

za krojaše in ševalje.

Nvetilnice. — Rožni venel. — Mušne knjičnice.

Šišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

Semena za zelenjavo, trave in detelite.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, proca, alca po sejnih in trgih ter na deželi.

Nanut & Bregant

avtorizovana stavbena tvrdka v Gorici

ulica Adelaide Ristori šte. 5

se priporočata p. n. občinstvu za vsa stavbena dela. Izdelujeta vsakovrstne načrte, proračune in kolodracije po najnižjih cenah.

A. vd. Berini

Gorica, Šolska ulica št. 2.

velika zaloga

oljkeinega olja

prve vrste

najboljih tvrdk iz Istre, Dalmacije, Melfite, Bari in Nice

s prodajo na drobno in debelo.

Prodaja na drobno: Kron — 96, 104, 112, 120, 128, 136, 144, 160, 180, 200, 240, za luči po 72 vin.

Na debelo cone ugodne.

Posilja poštnine prosto na dom. Posodo se pušča kupcu do popolne uporabe olja; po uporabi se spet zamenja s polno.

Pravi vinski kis in navaden. Zaloga mila in sveč.

Cene zmerne.

Zobozdravniški in zobotehniški atelje

Dr. I. Eržen
GORICA

Jos. Verdi tekalistište šte. 37.

Umetne zobe, zlato zobovje, zlate krone, zlate mostove, zobe na kaučukove plošče, uravnavanje krivo stoječih zob. Plombe vsake vrste.

Ordinira v svojem ateljeju

od 9. ure dop. do 5. ure pop.